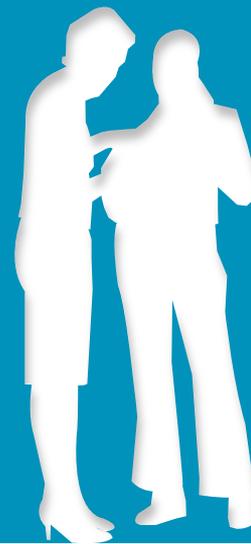
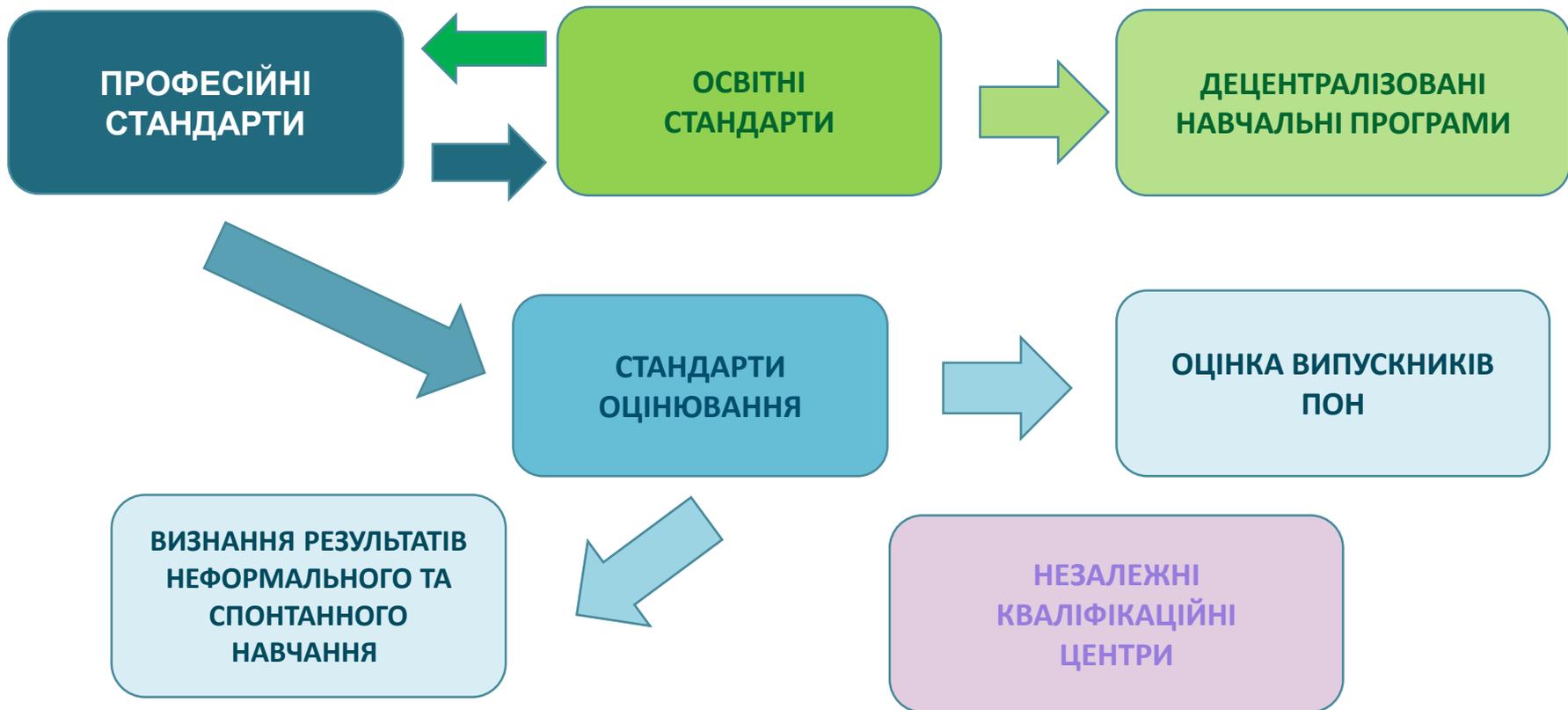
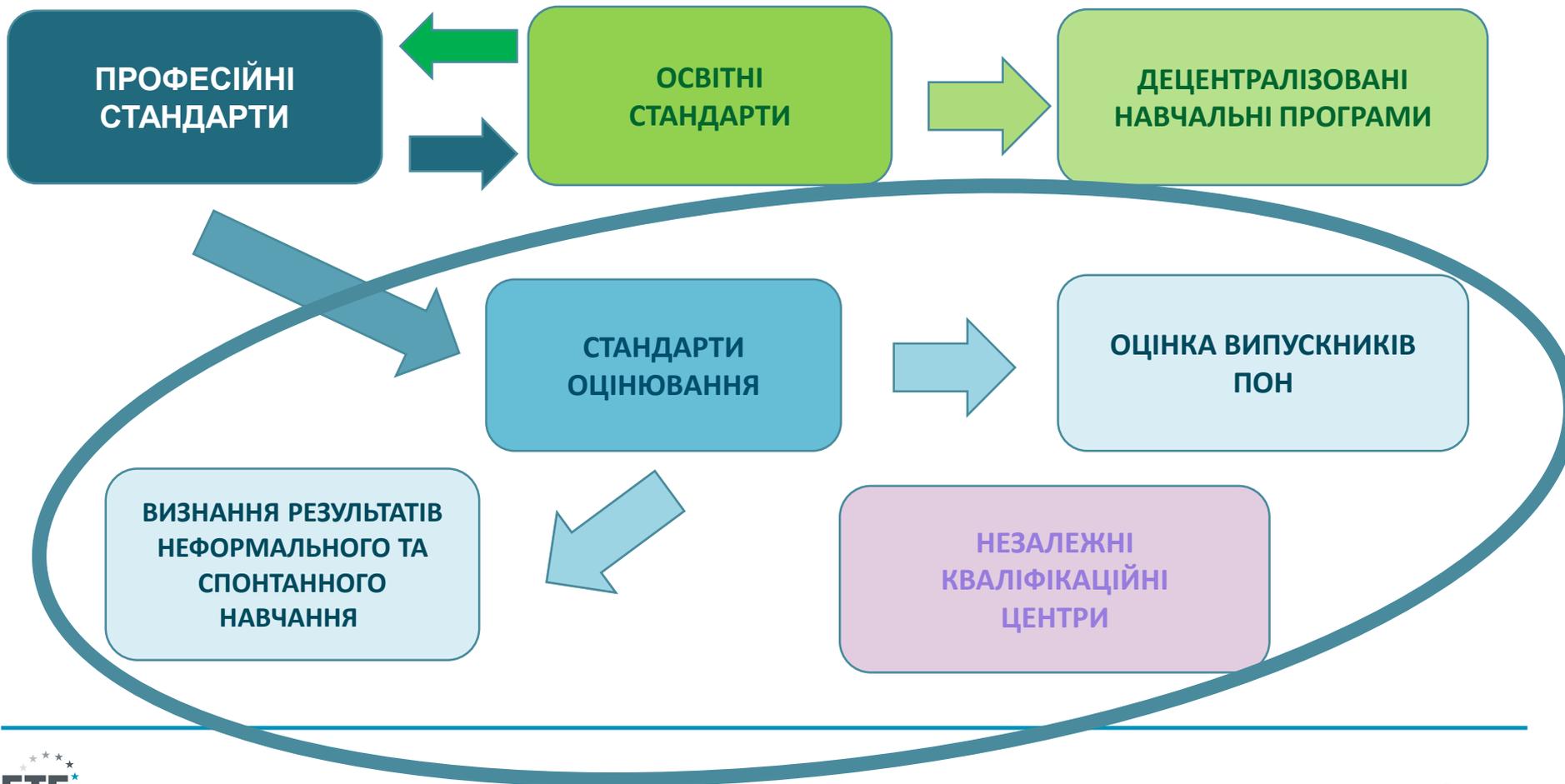

Незалежне оцінювання результатів навчання: основні підходи, принципи та тенденції

АНАТОЛІЙ ГАРМАШ, ЕКСПЕРТ ЄФО
КИЇВ, 3/10/2018

ПЕРЕХІД ДО СИСТЕМИ НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ

МОН

Навчальні заклади

Освітні стандарти і програми

Освітні кваліфікації

Національне агентство кваліфікацій (НАК)

Кваліфікаційні центри

Професійні стандарти

Професійні кваліфікації

Регульовані професії

Неформальне навчання

ПРИСВОЄННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Кваліфікація - офіційний результат **оцінювання** (assessment) і **визнання** (validation), який отримано, коли **уповноважений компетентний орган** встановив, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами

Сертифікація – процес, який призводить до присвоєння кваліфікації:

а) оцінювання

визначення, до якої міри результати навчання, які набула особа (знання, уміння, компетентності), відповідають встановленим критеріям

б) визнання (валідація)

підтвердження того, що набуті особою результати навчання відповідають результатам навчання за певною кваліфікацією або її частиною (ухвалення рішення про присвоєння кваліфікації)

в) присвоєння (кваліфікації або її частини)

надання офіційного статусу набутим результатам навчання, офіційне присвоєння кваліфікації або її частини (видача офіційного документу)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОЦІНЮВАННЯ (1)

Кваліфікаційні стандарти

а) стандарти оцінювання – визначають вимоги до оцінювання, можуть визначати критерії оцінювання, критерії успішності, методи оцінювання, вимоги до складу та організації роботи екзаменаційної комісії, уповноваженої присвоювати кваліфікацію тощо;

б) професійні стандарти – визначають вимоги ринку праці до професії, можуть визначати завдання та обов'язки/види роботи, які має виконувати володар кваліфікації, а також компетентності, необхідні для їх виконання. Професійні стандарти слугують основою для розроблення двох інших типів стандартів;

с) освітні стандарти – визначають вимоги до результатів та процесу навчання, можуть визначати очікувані результати навчання за програмою навчання.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОЦІНЮВАННЯ (2)

	Фінляндія	Естонія	Англія	Німеччина	Франція
Тип стандарту	Національні кваліфікаційні вимоги <i>Освітній</i>	Професійний кваліфікаційний стандарт Стандарт оцінювання	Специфікація кваліфікації <i>на основі професійного стандарту</i>	Положення про професійне навчання <i>Освітній</i>	Стандарт оцінювання (сертифікації)
Розробник	Централізовано Національна комісія з питань освіти	Галузева професійна рада Орган з присвоєння кваліфікації	Орган з присвоєння кваліфікації (awarding body)	Централізовано за підтримки Федерального інституту професійної освіти і навчання	Міністерство зайнятості

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОЦІНЮВАННЯ (3)

Допуск до оцінювання (напр., успішне завершення певної програми навчання як передумова для допуску)

Забезпечення якості методів та процедур оцінювання (1)

- *Визначення методів оцінювання в кваліфікаційному стандарті*
- *Стандартизація фінальних екзаменів - централізовано визначаються не лише методи, але й зміст оцінювання (екзаменаційні завдання);*
- *Погодження/ затвердження критеріїв та методів/інструментів оцінювання, екзаменаційних завдань компетентним органом*
- *Регулювання процесу/ процедур оцінювання – суб'єкт оцінювання самостійно обирає методи/ інструменти оцінювання, проте існують рекомендації щодо організації процесу оцінювання*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОЦІНЮВАННЯ (4)

Забезпечення якості методів та процедур оцінювання (2)

- *використання декількох (комбінації різноманітних) методів оцінювання (наприклад, стандартизований письмовий тест та практичні завдання, використання ситуаційних завдань*
- *умови оцінювання, максимально наближені до реальних умов виробництва: оцінювання на робочому місці або моделювання/ симуляція професійної ситуації*
- *розроблення екзаменаційних завдань спільно з представниками ринку праці*
- *використання рекомендацій та критеріїв якості при розробленні екзаменаційних завдань*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОЦІНЮВАННЯ (5)

Добір, вимоги та навчання оцінювачів (екзаменаторів) (1)

- регулятивні положення щодо вибору та кваліфікації оцінювачів

Оцінювачів призначають (визначають): навчальні заклади (провайдери кваліфікацій), органи управління освітою, соціальні партнери (напр., торгово-промисловою палата) тощо.

Компетентність оцінювачів: відповідна кваліфікація за професією (спеціальністю), за якою проводиться оцінювання; педагогічна підготовка; досвід роботи (визначений мінімум) тощо

- вимоги до складу екзаменаційної комісії

Залучення до складу комісій викладачів, наставників (інструкторів), представників роботодавців та робітників, експертів в професійній області (зовнішні оцінювачі).

Обмеження участі осіб, які навчали або мали професійний зв'язок з кандидатом

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОЦІНЮВАННЯ (6)

Добір, вимоги та навчання оцінювачів (екзаменаторів) (2)

- *забезпечення оцінювачів керівництвами (настановами) з питань оцінювання*
- *навчання оцінювачів, обмін досвідом*

Систематичне навчання оцінювачів та забезпечення можливості навчання один у одного

Окремі сертифікаційні програми для здобуття кваліфікації «сертифікованого оцінювача» (Австрія), «спеціаліста із компетентнісно-орієнтованих кваліфікацій» (Фінляндія)

Інформування заінтересованих сторін

- *учасники оцінювання (кандидати, студенти)*
- *оцінювачі (екзаменатори), викладачі (майстри виробничого навчання), наставники, інші заінтересовані сторони*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЗНАННЯ (ВАЛІДАЦІЇ)

Визнання (валідація) зовнішньою/ незалежною особою або кваліфікаційним комітетом

оцінка результатів оцінювання здійснюється іншими особами, ніж ті, хто проводили оцінювання

Використання стандартизованих шкал оцінювання/ критеріїв успішності

визначення шкал оцінювання централізовано, або компетентним органом з присвоєння кваліфікації

Визначення результатів оцінювання колегіально

ухвалення загального рішення колегіально

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРИСВОЄННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Орган, компетентний присвоювати кваліфікацію (awarding body):

- *призначається, обирається або визначається за рішенням регуляторного органу, або*
- *є сам регуляторним органом.*

Формальні механізми забезпечення якості процесу сертифікації

- *Системи акредитації*

Процес акредитації зазвичай охоплює основні аспекти забезпечення якості оцінювання та визнання (валідації) (напр., методи та критерії оцінювання, склад екзаменаційної комісії, кваліфікація оцінювачів тощо)

- *Використання ISO/CEN підходів*

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ПРОЦЕСУ СЕРТИФІКАЦІЇ (1)

Тенденції забезпечення валідності, надійності, об'єктивності та прозорості (1)

- **Валідності:**

Залучення до оцінювання представників ринку праці (до участі в оцінюванні та визнанні (валідації), підготовки та визначення екзаменаційних завдань, забезпечення їх відповідності реальним виробничим завданням)

Проведення оцінювання в умовах, максимально наближених до реальних умов виробництва (оцінювання на робочому місці, моделювання/симуляція професійної ситуації)

Використання декількох (комбінації різноманітних) методів оцінювання та комплексних екзаменаційних завдань

- **Надійності:**

Застосування стандартизованих методів (інструментів) та процедур оцінювання, використання централізовано визначених стандартів та критеріїв оцінювання;

Навчання оцінювачів;

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ПРОЦЕСУ СЕРТИФІКАЦІЇ (2)

Тенденції забезпечення валідності, надійності, об'єктивності та прозорості (2)

- **Об'єктивності:**

Оцінювання відокремлене і здійснюється незалежно від процесу навчання. Оцінювачем (екзаменатором) не може бути особа, яка вона здійснювала навчання кандидата

Проведення оцінювання в окремих екзаменаційних центрах або незалежними екзаменаційними комісіями

Ухвалення рішень щодо результатів оцінювання колегіально

- **Прозорості:**

Інформування усіх заінтересованих сторін (кандидатів/ студентів, оцінювачів (екзаменаторів), викладачів (наставників) щодо вимог до оцінювання (методів, процедур та умов допуску до оцінювання, критеріїв та шкали оцінювання, процедур апеляції тощо)

Документування процесу та результатів оцінювання з використанням стандартизованих інструментів

Публікація результатів оцінювання та/або ознайомлення з ними кандидатів

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ПРОЦЕСУ СЕРТИФІКАЦІЇ (3)

Перехід до підходу на основі результатів навчання

Перехід до компетентнісного підходу при розробленні кваліфікаційних стандартів, і, відповідно, до використання результатів навчання при оцінюванні

Баланс між рівнем регулювання та рівнем автономності

У більшості країн відповідальність щодо забезпечення якості процесу сертифікації розподілена між різними заінтересованими сторонами:

- *навчальний заклад (екзаменаційний центр) або сертифікаційний центр*
- *орган з присвоєння кваліфікацій (awarding body)*
- *регулятивний орган (зовнішнє агентство) .*

Усі органи, залучені до процесу сертифікації, мають поділяти відповідальність для гарантування якості процесу сертифікації та розробляти відповідні процедури

